

KDD: Nettverkssamling for regional og kommunal planlegging 1.12.2022

Bruk av marine grunnkart i kommuneplanarbeid i Stavanger kommune

*Linda Christine Olsen
Prosjektleder kommuneplanens arealdel*

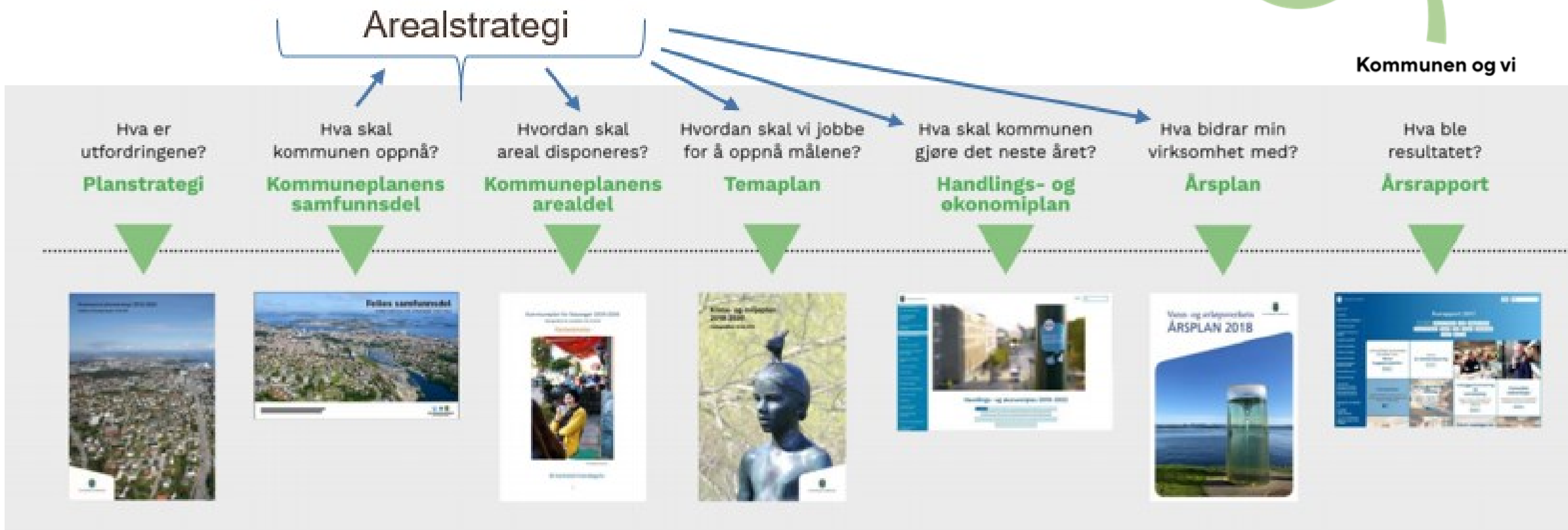
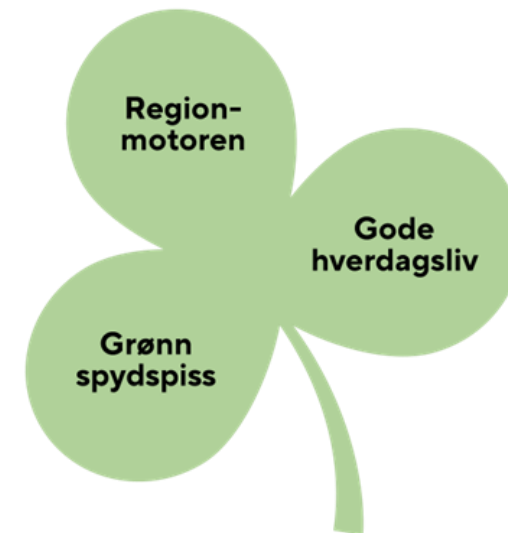
Stavanger Business Region - YouTube

CITY OF STAVANGER

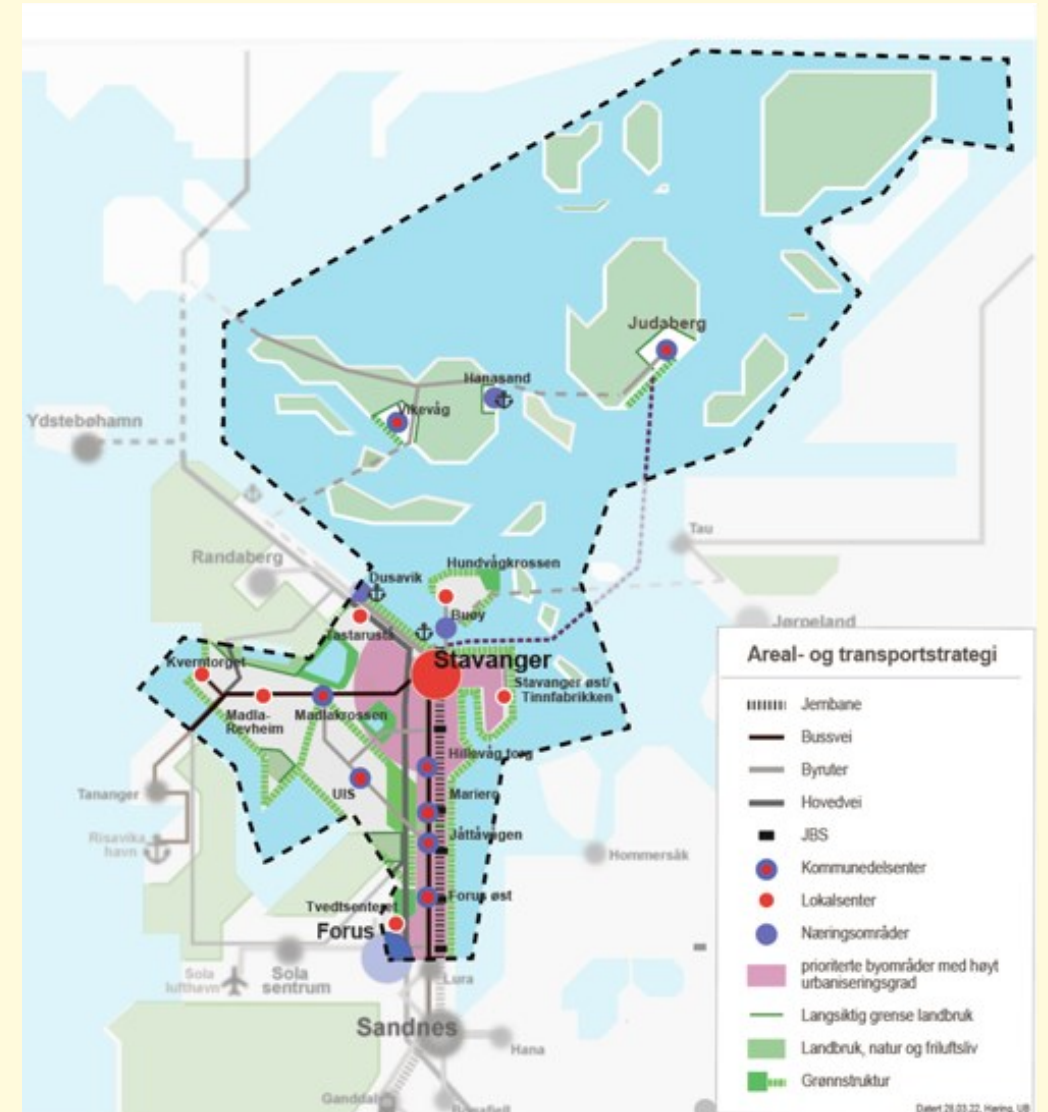

Kommuneplanen samfunnsdel, arealdel og det kommunale plansystemet

Ny arealstrategi for Stavanger kommune:

1. **Utbyggingsrekkefølge:** Innenfra og ut
2. **Jordvern:** Jordvernmål og tilbakeføring til LNF
3. **By- og stedsutvikling:** Særegenhet og identitet
4. **Gode bo- og nærmiljø:** Økt variasjon i boformer, nære og gode uterom
5. **Grønnstruktur:** Sammenhengende, nært, variert og naturbasert
6. **Aktiv transport:** Kortreist hverdagsliv, myke trafikanter første prioritet
7. **Næringsutvikling:** Sikre framtidens næringer, rett virksomhet på rett plass
8. **Sjøområde og strandsoner:** Sikre økosystem, marint liv, restr. utb. strandsonen

Arealstrategien kort fortalt

8. Sjøområdene og strandsonen:

Bruke sjøarealene på en bærekraftig måte, og slik at det er åpent for ulike bruk, som friluftsliv, naturmangfold og næringsvirksomhet.

Sikring av økosystem og marint liv for framtidige generasjoner gis høy prioritet.

Det skal være en restriktiv tilnærming til utbygging i strandsonen.

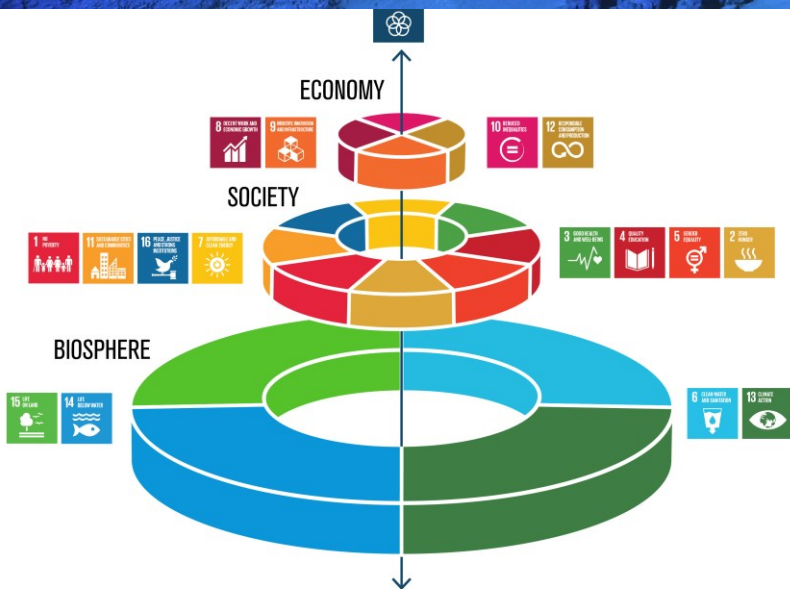

Målsettingene i Stavanger sin klima og miljøplan:

- Klima:
 - Redusere klimagassutslippene med 80 % innen 2030
 - Fossilfri kommune innen 2040
- Gjøre det trygt å spise fisk og sjømat fra alle sjøområder i Stavanger innen 2030
- Unngå perioder med dårlig luftkvalitet
- Bevare livsbetingelsene for plante- og dyreliv, og øke det biologiske mangfoldet
- Redusere avfallsmengden/økt ombruk
- Tilknyttede temaplaner, bl.a temaplan havbruk
 - [Temaplan for havbruk | Stavanger kommune](#)

Klima og miljøplanen: Temaplan havbruk

Region-
motoren

Gode
hverdagsliv

Grønn
spydspiss

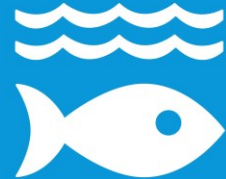
8 ANSTENDIG ARBEID
OG ØKONOMISK
VEKST

12 ANSVARLEG
FORBRUK OG
PRODUKSJON

14 LIVET I
HAVET

Stavanger kommune sin næringsstrategi 2021-2030

Fire satsingsområder

De fire satsingsområdene som skal gi oss en bærekraftig utvikling på veien til å bli best på konkurransekraft og verdiskapingsevne.

- Rogaland er matfylket med ca. 30% av matproduksjonen i Norge.
- Stavanger er landets fjerde største oppdrettskommune og regionen er allerede tung på teknologi og forskning. Havbruksnæringen sysselsetter mange, og det er rom for store lokale ringvirkninger når næringen vokser ut av fjordene ut i åpent hav. Næringen har mål om økt volum og å ta i bruk nye produksjonsteknologier.
- Tilgang til gode råvarer og unik kompetanse har gitt Stavanger en posisjon som matby, med flere av Norges beste restauranter

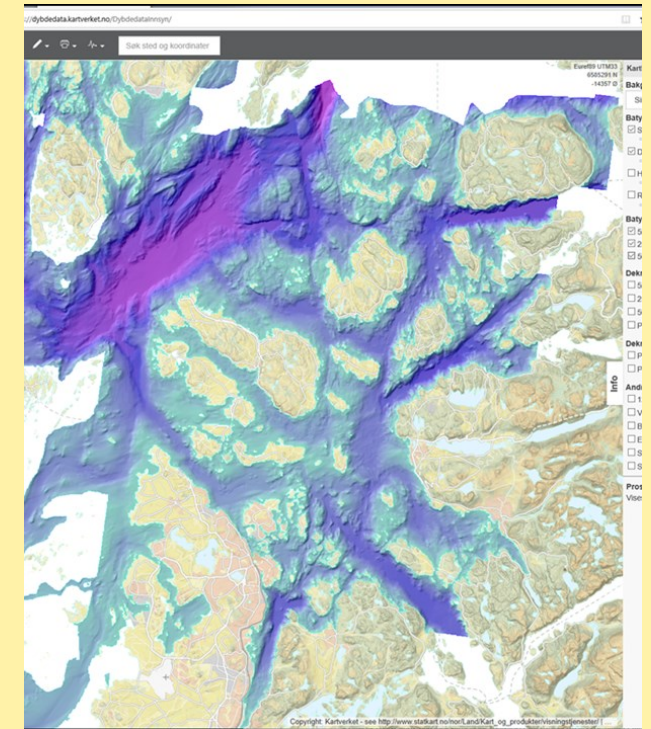
Kommunal og regional planlegging er avhengig av et godt kunnskapsgrunnlag

- Regionalplan sjøareal havbruk (2017) satte arealplanlegging i sjø på dagsorden i Rogaland
 - Tiltaksdelen til planen:
 - Bedre kunnskapsgrunnlag
 - Interkommunal plan/samarbeid
 - Regionalplanen inngår nå i
 - [Matstrategi for Rogaland - Rogaland fylkeskommune \(rogfk.no\)](https://rogfk.no)
- Planlegging i sjø skjer gjennom KPA prosessene
 - Tidligere hadde noen kommuner kystsonerplaner
 - Ikke vilje til å utarbeide felles interkommunal plan, ønsker samarbeid
- Alle kommuner med sjøareal deltar nå i interkommunalt prosjekt «kunnskap om sjøareal» (2020-2023)
 - Konsulentfirma Salt: Ny kunnskap for hele sjøområde, egnethetskart

Rogaland fylkeskommune og Stavanger kommune deltok i pilotprosjektet marine grunnkart i kystsonen fra 2020-2022:

- Prosjektets nettside [Marine grunnkart i kystsonen | Kartverket.no](https://kartverket.no/tybodedata/kartverket.no/tybodedata/marine)
- Store muligheter med det kunnskapsgrunnlaget som nå foreligger
- Utfordringen: Hvordan gjøre kunnskapen tilgjengelig og anvendelig i kommuneplanarbeidet og annet plan- og forvaltningsarbeid for vanlige planleggere og byråkrater. Behov for marinbiolog kompetanse, opplæring, forenkling.
- Brukeropplæring nødvendig for å ta i bruk produktene
 - MGP prosjektet hadde egen workshop for oss i Stavanger våren 2021
 - Nye veiledere oppdrett, fiske er utarbeidet av Kartverket
 - Webinarrekke våren 22 [Webinar om Marine grunnkart i kystsonen | Kartverket.no](https://www.kartverket.no/tybodedata/kartverket.no/tybodedata/marine)
 - Brukerhistorier, flere legges til
- Temakart Rogaland [Temakart-Rogaland](https://www.kommunekart.com/klient/stavanger/marinegrunnkart)
- Nesten alle data ligger i tillegg i vår kommunekartklient <https://kommunekart.com/klient/stavanger/marinegrunnkart>
- Ønsker oss egnethetskart akvakultur, mer kunnskap om natur, karbonbinding i sjø m.m.

HI om marine grunnkart 20.9.21: Overraskende flott natur på havbunnen i Stavanger

Sårbare naturtyper som svamphager og sjøfjærbunn er dokumentert på havbunnen i Stavanger kommune. Dette er naturtyper som tåler lite menneskelig påvirkning. Nå er områdene dokumentert på digitale kart.

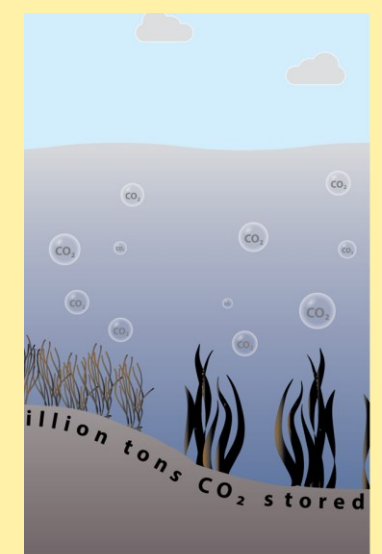
Vi visste at disse artene lever her, men det var overraskende å finne så mye flott undervannsnatur og så store områder med svamphager og sjøfjærbunn at vi kunne definere naturtyper, sier Frithjof Moy og forklarer at det finnes naturtyper i havet på samme måte som på land, som for eksempel «gammel granskog». Arbeidet med å filme og dokumentere livet på havbunnen utenfor Stavanger har tatt omtrent ett år. De nye kartene viser sannsynlig forekomst av naturtypene «svamphager» og «sjøfjærbunn». I tillegg er det et kart som viser hvilke sårbare og verdifulle arter som er observert i kartleggingen av havbunnen, sier han.

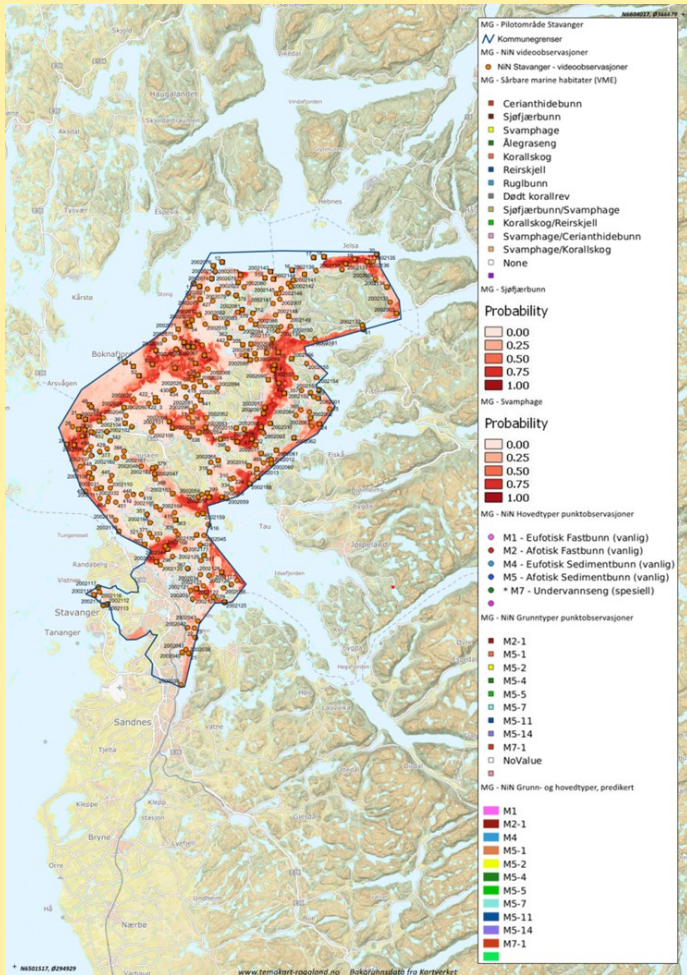
Reirskjell på en fjellvegg på 238 meters dyp i Boknafjorden. Helt til høyre er det en liten trollhummer, og ser du godt etter kan du se en gren av hornkorall midt på bildet. Fotograf: Havforskningsinstituttet

Nytte for oppgaver og avklaringer i arbeidet med kommuneplanens arealdel 2023-2040:

- Harmonisert plankart og bestemmelser for 4 arealdeler
- Oppdatert ressursområdene i sjø (kaste- og låssettingsplasser, taretråling)
- Arealinnspill om erstatningslokalitet for A3 Langholmen
- NFFFA områder i sjø ved Finnøy og Rennesøy tatt ut, justert
- Ubrukte lokaliteter i tidl. Finnøy og Rennesøy kommuner: Noen tatt ut, noen videreført for andre marine arter
- Forslag i sjø fra delprosjekt grønn plan: Hensynsone natur, friluftsliv, landskap
- Områder for hummerreservat vurdert: Egen fredningsprosess med fiskeridirektoratet videre
- Forsvarets forbudsområder i sjø: Venter på endring av forskrift
- Arealenes karbonlagringsevne, behov for ny kunnskap om arealene i sjø

Sikring av naturverdier i sjø

Marine grunnkart: Oversikt over forvaltningsprioritert natur (marine grunnkart). Jo mørkere rødfarge jo høyere sannsynlighet for forvaltningsprioritert natur.

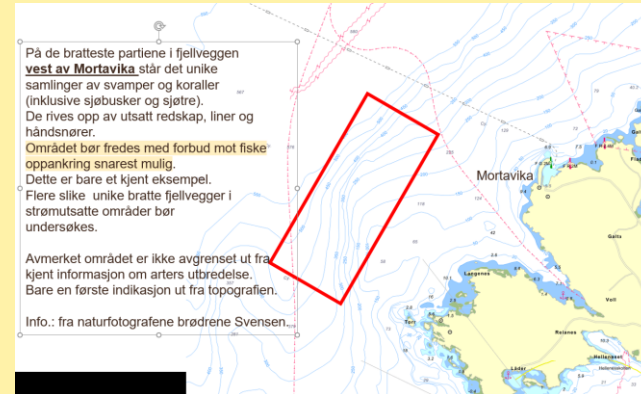

Beskrivelse

Området innenfor oransje markering er også del av den svært viktige tareskogforekomsten nord og vest for Kyrkjøy og Talgje. Overlapper med et gyteområde for torsk. Hensynssonen bør utvides til å også inkludere dette området.

Blått skravert område er område for supplerende vern (Klostervågen). Grønt skravert område er en svært stor tareskogforekomst som består av tre store nærliggende og sammenhengende forekomster vest for Rennesøy og Klosterøya i stort sett middels bølgepåvirkta områder.

Lindøysundet

I europeiske sammenheng helt unike samlinger av svamper og koraller (inklusive sjøbusker og sjøtre) på i hvert fall opp i 15 m høyde, og er flere hundre år gamle. De største står dypt, er ekstremt sårbare fordi de rives opp av utsatt redskap, liner og håndsnører. Området innen firkanten, gjerne mer enn denne førstesubjektive indikasjonen, bør fredes med forbud mot fiske oppankring snarest mulig. Ovalene angir kjente og sannsynlige ekstreme hotspots. I Lindøysundet bør det være aktuelt å lage et hummerreservat. Det bedrer muligheten for vern mot fiske og vil gi en helhet beskyttelse fra grunt til dypt.

De store korallene som står på slike plasser med strømrrike sund, huser også svært store mengder epifytter, slik at dette blir svært unike konsentrerte hotspots for biodiversitet.

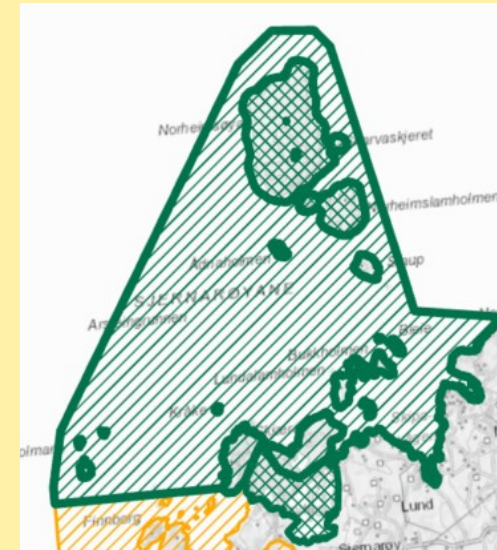
Info.: fra naturfotografene brødrene Svensen.

Lindøysundet er ekstra artsrikt pga. den vedvarende høye næringsstilførselen fra Pinabassenget i vest. Her er lang vekstsesong, passende residenttid for vannet og lang periode med tilførsel av partikler for filterspisere.

Faunen på og i sjøbunnen i dypet Lindøysundet er ikke undersøkt enda. Forventer høy biodiversitet og muligens unike arter.

Andre innspill, bl.a. dykkere

Avgrensning natur- og friluftsv verdier i sjø (Kyrkjøy nord)

KPA delprosjekt 3: Grønn plan:

Brukt marine grunnkart til vurdering av naturverdier i sjø.

Foreslått utvidet hensynsone natur, friluftsliv, landskap i ny KPA

Næringsutvikling og teknologiutvikling:

- Marine grunnkart er svært viktige for oppdrettsnæringen
 - Finne optimal plassering for nye typer produksjon i sjø
 - Makroalger, pigghuder, skjell
 - Optimalisere plassering av lokaliteter
 - Nye og gamle
 - Lukket produksjon i sjø
 - Kan gi opp produksjonen med samme, eller lavere fotavtrykk
- = Økt utnyttelse av eksisterende lokaliteter
- Brukerhistorien til Grieg Seafood:
- <https://kartverket.no/geodataarbeid/marine-grunnkart-i-kystsonen/bruker-marine-grunnkart-ved-utvidelse-av-oppdrettsanlegg>

Hvordan bruke marine grunnkart i KU og ROS arbeidet ?

- Veileder planlegging i sjø gir anbefalinger og føringer
- Hvem har KU ansvaret på ulike plannivå?
- Kan vi kreve at tiltakshaver betaler for, utarbeider KU?
- Kan vi stille krav om full KU i akvakultursøknadsbehandlingen (RP nivå)
 - Jf. sak hos sivilombudsmannens 2021, Alver og Brønnøy kommuner
- KU trenger egen tilnærming for tiltak i sjø, behov for egen KU og ROS mal
- Hvor langt strekker KU plikten seg, kommunegrenser, fjordsystem, den samlede belastningen/økosystembelastningen
- Det er behov for veiledning og tydeliggjøring av KU ansvaret i sjø

Kystsoneplanleggingen og framtidig forvaltning av kysten

Hvilket kunnskapsgrunnlag skal vi navigere etter ?

Marine grunnkart i kystsonen bør bli en del av løsningen for alle kystkommuner !

Marine grunnkart er «brillene» som gjør at vi ser bedre under vann !

Samarbeid er viktig ved planlegging og forvaltning av sjøområdene !

Hvor bør vi ha fokus ? Hvordan jobbe for å nå FNs bærekraftsmål ?

Norsk sjømat og økt matproduksjon – produkter og teknologiekseport

[Norsk deltakelse](#) i Global Ocean Alliance: 30 by 30

Kunnskapsbasert arealplanlegging og forvaltning !

Vi har levd av ressursene i havet i mer enn 1000 år !

Vi skal sannsynligvis leve av ressursene i havet de neste 1000 årene og !

Takk for oppmerksomheten !

[Kommuneplanens samfunnsdel | Stavanger kommune](#)

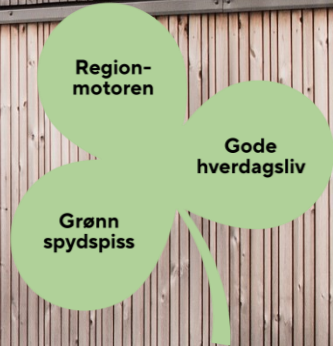
[Kommuneplanens nye arealdel \(stavanger.kommune.no\)](http://stavanger.kommune.no)

<https://www.stavanger.kommune.no/siteassets/renovasjon-klima-og-miljo/miljo-og-klima/climate-and-environmental-action-plan--stavanger-2018-2022---final-version.pdf>

[Temaplan for havbruk | Stavanger kommune](#)

<https://www.stavanger.kommune.no/en/commerce-and-business/strategy-for-economic-development-2021-2030/#15445>

INNOVATION
DOCK

Kommunen og vi

INNKJØRING
FORBUDT